Ar pascha wihsschehliga augsta Keisara wehlestschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Makſa bez peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenahm no plkst. 10 sahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters baſnizas.

31. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 14. Seſtdeen, 5. aprilî. 1886.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war paſtellet un ſludinajumus nodot Rigâ, pee Peters baſnizas. Beſ tam „Mahjas Weesi" war wehl paſtellet beſ dauds peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilſehtâs, kà: Jehſis: Grahwel un Peterſon k. bodês; Walmeerâ: E. G. Trey k. bodê; Walkâ: M. Rudolff un Paulin k. bodês; Rujenê: J. Alkſne k. grahm.-bodê; Limbaſchôs D. Uhder k. bodê; Jelgawâ: H. Allman un Beſthorn k. grahm.-bodês; Bauſkâ: J. Beckmann k. grahm.-bodê; Kuldigâ: Beſthorn k. grahm.-bodê; Wentspilî: M. Ries k. grahm.-bodê; Leepajâ: Ukſtin k. grahm.-bodê; Tukumâ: Baumann k. grahm.-bodê; Talſôs: H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontſchewski k. grahmatu-bodê; Kandawâ: Jaegermann k. weeſnizâ; Sabilê: Ginter kga weeſnizâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Sina.

Ar ſcho 14to numuru eeſahkahs jauns gada-zetorkſnis un war atkal no jauna „Mahjas Weesi" lihdſ ar „Peelikumu" paſtellet. No ſchi gada-zetorkſchna ſahkot lihdſ gada beigahm makſâ „Mahjas Weesis" lihdſ ar „Peelikumu" 1 rbl. 35 kap. un beſ „Peelikuma" 80 kap., un ar peeſuhtiſchanu par paſti: „Mahjas Weesis" ar „Peelikumu" 1 rbl. 95 kap. un beſ „Peelikuma" 1 rbl. 40 kap.

Ernſt Plates,
„Mahjas Weesa" ihpaſchneeks un atbildoſchais redaktors.

Politikas pahrſkats.

Par politikas ſtahwokli Balkanu puſſalâ runajot jaſaka, ka zeribas uſ meerigu iſlihdſinaſchanos arweenu wairak wairojahs, kad pehz jaunakahm awiſchu ſinahm ſpreeſcham. Leelwalſtis no Bulgarijas ahrleetu miniſtra Zanowa dabujuſchas ſinu, ka firſts Alekſanders laikam peenemſchot konferenzes ſpreedamu, bet eepreekſchu winſch gribot iſſinat, waj tautas weetneeku ſapulze ar to eſot weenis prahtis. Tautas weetneeku zelſchana nolikta uſ 11. aprili.

Daſchas awiſes bija paſneeguschas ſinas, ka ari Makedonijâ ſahks raſtees nemeerigs prahts, tomehr beigâs ſchahdas ſinas iſrahdijuſchahs par pahrſpihletahm, jo no Makedonijas puſes nekahdi leelaki nemeeri naw gaidami.

Greekija ſchim brihſcham gan neko maſak nedoma, kà karu ſahkt, tomehr apſtahkli deeſgan draudigi. Greeku un Turku kara-pulku preekſchejas lihnijas tik tuwu, ka gandrihs ar ſlintas ſchahweenu war aiſſneegt. Negaidits atgadijums war notikt, kas ſazel aſinu iſleeſchanu un tam lihdſ kara ſahkumu. Kà Wihnes awiſes pa telegrafu dabujuſchas ſinu, tad ſchahdas kara iſzelſchanahs breeſmas deeſgan tuwu bijuſchas; tikai no Turku kara pulku wirswadona Ejub-paſchas iſtureſchanos tahs tikuſchas nowehrſtas. Ejub-paſcha uſaizinaja Greeku generali Sapunzaki, lai tas kahdu no Greeku ſaldateem eenemto weetu atſtahtu. Laikam tas buhs Kutras kalns, kas atronahs ſtarp abu robeſchahm, un Greeku pulki tur nomeſdamees, buhs eegahjuſchi Turku robeſchâs. Kad Ejub-paſcha bija ſawu uſaizinajumu dewis Greeku kara pulku wadonim ſinamu, tad winſch ar ſaweem kara pulkeem dewahs uſ preekſchu. Greeku kara pulki nebija atkahpuſchees un te u wareja notiktees aſinaina ſadurſchanahs. Saduſchanahs ari buhtu droſchi notikuſehs, ja ihſtâ laikâ Turku kara wadonis ar ſaweem kara pulkeem nebuhtu apſtahjees.

Pa to ſtarpu deenu no deenas miniſtri ſehd kopâ un pahrſpreeſch, ka waretu wiſu meerigi iſlihdſinat. Pee ſchihm ſpreeſchanahm nem ari dalibu Greekijas tronamantineeks. Uſ ſcho leetu ſihmejotees, daſchi domà, ka Greekijas kehninſch no ſawa waldiſchanas trona atkahpſchotees un waldibu nodoſchot ſawam dehlam, tronamantineekam. Leelwalſtju ſaweenotee kara kugi tagad guk enkurôs pee Salamis oſtas. Tee eſot dabujuſchi pawehli, lai Greekijai nogreeſtu juhras zeļus. Tahdu ſinu gan daſchas awiſes paſneedſ, tomehr wehl janogaida droſchakas ſinas. Ihpaſchi weena leeta minetâ ſinojumâ neiſleekahs tizama, proti ka leelwalſtis ſawus kara kugus noſtahdijuſchas pee Salamis, lai Greekijai nogreeſtu juhras zeļus; tas nemaſ naw eedomajams, kapehz leelwalſtis tà naidigi ſtahtos preti Greekijai. Greeku tautas weetneeku ſapulze pehz diwu deenu ſpreeſchanas beiguſe ſawu ſpreedumu par kara un meera jautajumu; bet kas domatu, ka zaur ſcho ſpreedumu buhtu jaw ſkaidri ſinams, kas tuwakâ nahkamibâ buhtu darams, tas, tà domadams, alotos. Leekahs, ka uſ tam ihpaſchi buhtu luhkojuſchees, lai gala ſpreedums par kara un meera jautajumu iſnahktu tahds neſkaidrs. No wairak tautas weetneekeem tika eeſneegts preekſchlikums, kuram bija tahda ſatura: tautas weetneeku ſapulze drihkſtot uſtizetees tahdam miniſtrim, kam duhſchas eſot, tuhlit karu eeſahkt. Schis preekſchlikums tika atraidits. Kahds zits no tautas weetneekeem eeſneegtais preekſchlikums, kurâ ſazits, ka tautas weetneekeem eeſneegtais preekſchlikums, kurâ ſazits, ka tautas weetneeku ſapulze pehz notikuſchas ſaſpreeſchanahs pilnigi iſſakot ſawu uſtizibu waldibai, tika ar 129 balſim pret 83 balſim peenemts, 5 tautas weetneeki atturejahs no balſoſchanas. Nolehmums par uſtizibas iſſazijumu miniſterijai tika ar leelu patikſchanu uſnemts. — Tà tad wiſs paleek miniſteru ſinâ, proti tautas weetneeku ſapulze ir ar meeru, kahdu politiku miniſtri ſawâs dariſchanâs eewehrojuſchi un kahdu eewehros. Ja wiſs paleek kà bijis pehz miniſtru prahta, kà tautas weetneeku ſapulze ſawôs ſpreedumôs weenojuſehs, tad ari zaur ſchahdu winas noſpreedumu naw nekahda pahrzroſiba notikuſe Greekijas politikâ, proti tautas weetneeku ſapulze naw neko iſſpreeduſe, kas Greekijas politikâ dotu kahdu ſkaidru noteikumu.

Ekam ſawu ſinojumu par Greekiju beidſam, mums wehl japeemin, ka Auſtreeſchu awiſes ſino, ka Greekijas kehninſch pee wiſahm miniſtru ſpreeſchanahm leekot tronamantineekam peedalitees, kà to jaw nupat minejam. Schahda kehnina iſtureſchanahs draudot ar to, ka winſch gribot no trona atſazitees.

Par ſozialiſtu nebuhſchanu Franzijâ laſam kahdâ leelakâ politikas awiſê ſchahdus wahrdus: Kad kà Dekaſwilas nemeeru turpinajums un auglis drihſumâ parahdahs jo leelaki nemeeri, kas war ſazelt leelaku dumpi, tad par to naw jabrihnahs, tapehz ka ſem waldibas azim noteekahs rihkoſchanahs ar dumpigu noluhku un ſchahdas rihkoſchanahs teek atkautas. Winu peektdeenu Pariſê tika notureta ſapulze, kas bija ſa-aizinata, lai waretu waldibai par winas iſtureſchanos Dekaſwilâ pretotees. Bija ſchinî ſapulzê ſanahkuſchi 3580 zilweku. Roſchfors ſapulzi atklahja un tur tika wiſadas dumpigas runas turetas, waldiba ar miniſtreem un tautas weetneekeem tika nolamati u. t. pr. Tahdu ſapulzi, augſcham minetà awiſe ſaka, newajadſeja no waldibas puſes atkaut.

Sihmejotees uſ aſinaineem nemeereem, kas notikahs pee Schatowilenas, waram pehz „Kelnes awiſes" paſneegt ſchahdas ſihkakas ſinas. Kahdas tureenas fabrikas direktors wahrdâ Fiſchers, bija beſ teeſas atkaujas baſnizu atklahjis. Teeſas tſchetras reiſas winu uſaizinaja, lai likumeem paklauſot, bet winſch uſ ſcheem uſaizinajumeem neka ne-atbildeja un tos pawiſam atſtahja neeewehrotus. Kad nu preekſch kahda laika Schatowilenas mahzitaja alga netika iſmakſata, tad tas wairs nenotureja Deewkalpoſchanu Schatowilenas baſnizâ, bet dewahs pee Fiſchera un notureja Deewakalpoſchanu no Fiſchera atklahtâ baſnizinâ. Schi Deewakalpoſchana tika notureta ari beſ teeſas atkaujas. Tahdu likumu ne-eewehroſchanu redſedams, tureenas gubernators paweheja, lai Fiſchera baſnizinu ſlehdſot. Kad nu polizijas eerehdni gribeja ſlehgſchanu iſdarit, tad wineem Fiſchers iſſkaidroja, ka winſch ſchahdai ſlehgſchanai pretoſchotees. Nahkoſchâ deenâ atnahza gubernatora weetneeks ar ſchandarmeem, lai baſnizu ſlehgtu. Kad wini atnahza pee fabrikas, tad wini tur atrada barikadas, ar kuwahm ſlehpahs kahdi, 300 lihdſ 400 zilweku (puſe no ſcheem bija ſeeweeſchi), kas poliziju ſagaidija ar akmeneem un rungahm. Kad ſchandarmi no pakalpuſes gribeja eebrukt, tad direktors Fiſchers uſ wineem ſchahwa ar rewolweri un weens no ſchandarmeem gruhti eewainots nogahſahs gar ſemi; otris ſchandarms dabuja podu uſ galwas uſ, ſweeſtu, kas ar rewolwera ſchahweenu atbildeja, kas poda ſweedeju noſchahwa. Treſchais ſchandarms dabuja ſtipru belſeenu, un tapat atbildeja ar rewolwera ſchahweenu, kas direktoru Fiſcheru eewainoja. Pehz ſchahs ſadurſchanahs tika wehlak meers panahkts.

Tahlaki par Franziju runajot wehl japeemin, ka winai no Senegales kolonijas peenahkuſchas nepatihkamas ſinas. Wiltigais praweetis, kas jaw mehneſcheem nemeera karogu pazehlis un deeſgan eewehrojamus kara pulkus ap ſewi ſapulzinajis, uſ preekſchu dodamees, arweenu wairak tuwojahs okeanam (paſaules juhrai) un ir

---

Akziſes eenehmumi Widſemê 1885. gadâ.

J' mums peeſuhtita pahrſkata redſams, ka akziſes Widſemê eenehma no

	1885. g. rbl.	kap.	1884. g. rbl.	kap.
ſpirta bedſinatawahm	1,831,844	62	1,892,940	68
leenoguldîtawahm	699,438	75	832,042	36
ſchnabju fabr. par bandrol.	72,693	75	79,502	25
alus bruhwetawahm	508,498	40	620,970	10
tabaka fabr. par bandrol.	564,187	58	599,263	68
Dſehreenu patenteem	306,005	13	306,639	—
tabaka patenteem	45,409	50	41,445	—
ſtrahpes naudahm	3,800	13	2,165	84
kopâ	4,031,877	86	4,374,959	91

Jſ ſcheem ſkaitleem redſams, ka pehdejâ gadâ 343,082 rbl. 5 kap. maſak eenahzis, neka 1884. g., kas ſinams zehlees zaur to, ka pehrn lauku raſchojumi loti wahji bij uſauguſchi, laikſaimneezibas produkti loti maſ makſaja, tirdſneeziba loti kluſu weizahs un zaur to ari maſak leetoja dſehreenus, par ko nahzahs makſat akziſi. Jo leela ſtarpiba redſama alus bruhwetawu eenehmumôs; ta iſſkaidrojahs zaur to, ka lihdſ 1. julijam 1885 akziſes makſaſchanas pret ſalogu wareja atlikt uſ puſgadu wehlak, t. i. lihdſ beidſamajam junijam un beidſamajam dezembrim, kur nauda bij eemakſajama krona kaſê; bet pehz jaunajeem noſazijumeem, kas ſtahjahs ſpehkâ ar 1. juliju 1885, alus akziſes makſaſchanu war pa-ildſinat uſ weſelu gadu un tikai katra gada augusta mehneſcha beidſamajâ deenâ ja-eemakſâ krona kaſê. Schahdâ ſinâ 1885. gada beigâs neſamakſatas alus akziſes bij 70,358 rbl. 40 kap., kura nauda tikai tekoſchâ gadâ nahks krona kaſê.

Wisleelakee akziſes nodokli atkal makſati II. akz. eezirknî (Rigas pilſehtâ un aprinkî), pee kam peedalijuſchahs ſchahdas Rigas firmas:

par ſpirtu un brandwihnu:

A. Wolffſchmidt	775,443	rbl. 90	kap.
G. A. Bertels	318,860	„ 63	„

par ſchnabju fabrikateem:

A. Wolffſchmidt	20,500	rbl. —	kap.
G. A. Bertels	6,950	„ —	„
H. P. Schwabe	5,155	„ —	„
K. Balk	4,120	„ 50	„
C. Gallert	3,776	„ 25	„
J. Hübner	3,136	„ 50	„
Stukmann	3,082	„ 25	„
Jaeger un beedr.	3,037	„ 50	„
E. R. Dreyer	3,002	„ 50	„
Allaſchu	813	„ 75	„
Mahlpils	453	„ 75	„
J. Grauſe	24	„ 50	„

par alu un medusalu:

	ſkaidri famakſats rbl.	kap.	pa-ildſinats rbl.	kap.
Waleſchlößchen (von Büngner)	24,009	40	10,192	—
C. von Stritzky	33,546	—	—	—
C. Kymmel	21,573	20	11,138	40
G. Kuntzendorff	21,063	—	10,710	—
Bertels un Pychlau	24,006	40	—	—
Ilgezeem I.	12,591	20	7,621	—
Grünupp	13,921	—	—	—
Mende	13,607	—	—	—
Claſſen un beedr.	12,457	60	—	—
Puls	6,948	80	3,075	—
Lovis	3,775	20	3,603	60
Joſephy	6,060	40	—	—
Gambrinus (Kriſch)	5,544	—	—	—
Bavaria (Schindler)	5,477	80	—	—
Blankenburg	4,482	50	—	—
Jaegermann	1,505	40	—	—
J. Müller	1,417	20	—	—
Ilgezeem II.	604	80	—	—
Oppermann	182	—	—	—

par tabaka fabrikateem:

Kuchczynſki	179,424	rbl. —	kap.
Mündel un beedr.	68,394	„ —	„
L. Wiſſor	61,879	„ 30	„
brahli Popow	46,420	„ —	„
P. S. Popow	30,022	„ —	„
brahli Aniſſimow	27,824	„ —	„
Ch. Löwenberg	24,613	„ 20	„
A. Bergwitz	24,053	„ 58	„
F. Kroſs	22,871	„ 75	„
J. Guſſew	22,208	„ —	„
J. Kamkin	13,202	„ —	„
brahli Martinſon	11,052	„ —	„
D. Eſſiedt	10,806	„ —	„

Peeſkaitot dſehreenu un tabaka patentnodokkus (180,000 rbl.) Rigas firmas 1885. gadâ makſajuſchas 2,079,550 rbl. akziſes nodokku, jeb 51½% no wiſeem akziſes nodokleem Widſemê.

1885. gadâ Widſemê bij 110 brandwihna bedſinatawu, kur iſgatawoja 103,118,253 grahdus beſubdena alkohola jeb 1,718,637 wedrus ſpirta à 60% alkohola ſpirta.

Wiswairak ſpirta iſgatawots:

A. Wolffſchmidta bedſinatawâ (Rigâ)	10,923,991	gr.
Seemeres bedſinatawâ (Walkas apr.)	2,297,532	„
Kaſteres „ (Terbatas apr.)	2,256,182	„
Liſumas „ (Walkas apr.)	1,429,511	„
Kabalas „ (Wilandes apr.)	1,294,336	„

Beſ tam 1885. gadâ ſtrahdaja 154 alusbruhwetawâs, kur iſſtrahdaja 3,700,000 wedrus jeb 74,000,000 pudeles alus, no kam Rigâ produzets 1,610,000 wedru jeb 32,200,000 pudeļu; 25 ſchnabju fabrikâs ar 76,725,7 wedreem jeb 1,534,514 pudelehm daſchadu fabrikatu, no kam Rigâ produzets 52,679,7 wedri jeb 1,053,594 pudeles à ½ ſtopam. 15 tabaka fabrikâs, kur iſſtrahdaja 53,417,745 zigarus, 14,063,480 papirosus un zigaretes, 68,900¾ mahrz. ſmehkejamâ un 11,593¼ mahrz. ſchnauzamâ tabaka (labaka) un 5,327,045 mahrz. ſmehkejamâ un 21,760 mahrz. ſchnauzama tabaka (praſta). No tam Rigas fabrikâs iſſtrahdats: 52,588,595 zigari, 11,443,680 papiroſi un zigaretes, 64,460¾ mahrz. ſmehkejemâ un 11,593¼ mahrz. ſchnauzama tabaka (labaka) un 4,959,300 mahrz. ſmehkejamâ un 21,760 mahrz. ſchnauzamâ tabaka (praſta).

Dſehreenu un tabaka pahrdotawu Widſemê bij:

ſpirta leelnoguldîtawu	34,	no tam Rigâ	3
alus pahrdotawu un ſchenku	79,	„ „	71
wihnuſchu	224,	„ „	68
Kreewu wihnu pahrdotawu	76,	„ „	18
trakteeru	515,	„ „	262
bufetu klubôs	52,	„ „	13
alus un portera boſchu	575,	„ „	306
alus leelnoguldîtawu	13,	„ „	4
eebrauzamu weetu	27,	„ „	18
krogu uſ ſemehm	1915,	„ „	—
tabaka leelnoguldîtawu	10,	„ „	10
tabaka boſchu	1705,	„ „	516

No ſchahm eeſtahdehm patentnodokku eenahza 351,424 rbl. 63 kap., no kam uſ Rigu krita ap 180,000 rbl. Spirta un brandwihna iſ zitahm gubernahm Widſemê eewests 8,376,105 grahdu, bet iſ Widſemes iſwests uſ zitahm gubernahm 56,948,778 grahdi un uſ ahrſemehm 20,706,662 grahdi ſpirta un 5389 wedri ſchnabju. Preekſch lakas, etika, odeeru u. z. l. fabrikazijas iſleetoti 722,440 grahdi un preekſch wajadſibahm noteherets 32,384,026 grahdi jeb 439,733 wedri à 60% alkohola ſatura.

jaw saſneedſis Franzuſchu kolonijas robeſchas; pee tam iſdaridams ſtipru uſbrukumu Bakeles zeetokſnitim. Zeetokſchniſcha ſaldati gan ſcho uſbrukumu atſita, bet kà leekahs newis beſ leeleem puhlineem. Bet ka Franzuſchu kolonijâ newar ar deesgan ſpehku wiltigà praweeſcha kara pulkeem preti ſtahtees, to peerahda ta buhſchana, ka ſchee (wiltigà praweeſcha kara pulki) jaw wairak ſahdſchas nodedſinajuſchi. Franzuſchu koloniſti neſpehj ſchim eenaidneekam uſ klaja lauka preti ſtahtees; wineem janogaida paligâ pulki. Schahds uſbrukums no wiltigà praweeſcha puſes ir preekſch Franzijas deesgan nopeetnis.

Spanijas tautas weetneeku ſapulzê, kà kahda Spanijas awiſe ſino, brihwprahtigo partija nodomajuſe eeſneegt preekſchlikumu, kas leek preekſchâ preekſch parlamenta lozekłu zelſchanas tahdu balſoſchanas teeſibu, proti katris, kas nodoſchanas makſa, laſit un rakſtit mahk un jaw 25. dſihwes gadu atſneedſis, war lihdſ balſot. Ja ſchis preekſchlikums tiktu peenemts, tad balſotaju ſkaitlis trihskahrtigi wairotos.

Ar nemeerigahm azim Spanijâ ſkatahs uſ to no Aldſchiras pabalſtitu dumpi pret Marokas ſultanu. Wiſpahrigi, kà no Madrides teek ſinots, Marokâ domà, ka Franzija ſcho dumpi pabalſtot un ka Spanijai pee Marokas walſts ſagruhſchanas ſtipri ſawi labumi eſot eewehrojami. Spaneeſchu awiſes ne-uſdrihkſtahs nekahdus ſihwus wahrdus ſazit pret Franziju, bet turpretim iſſaka domas, ka Marokas jautajums buhtu Eiropai jaleek preekſchâ preekſch iſſchkirſchanas un preekſch tam buhtu Madride ta derigakà weeta. Kahda eewehrojama Spaneeſchu awiſe par ſcho leetu rakſta tà: Ne-eewehrojot tos Spaneeſchu puhlinus, ſawas robeſchas iſſteept lihdſ Mulugas upei, tomehr jaſchaubahs, ka Franzija Marokas dumpja dehł redſeſees peeſpeeſta atſazitees no nedalibas (neitralitetes) un kertees pee eerotſcheem.

Franzija ſawâ Afrikas pawalſtê ſagatawojahs uſ karu, ſuhta uſ tureenu ſawus labos generalus, tà tad domajams, ka wina waretu kertees pee eerotſcheem. Beſ ka Eiropâ iſzeltos leelaks trokſnis, Franzija waretu eemaiſitees Marokas leetâ un tas waretu par ſkahdi buht tiklab Marokai paſchai kà ari Spanijai. Par peemehru, kad robeſchas tiktu iſſteeptas lihdſ Mulugas upei. Bet ko par ſcho leetu tik daudſ treekt, labaki ir eepreekſchu ſawâ ſtarpâ iſrunatees, neka nepatihkamas leetas ſazelt, un labaki ir tahdahm leetahm nelaut notikt, neka tahs wehlak noſchehlot, kad tahs notikuſchas.

Ahrſemes ſinas.

Pruſſija. Par Pruhſchu waldibas iſlihgſchanu ar pahweſta waldibu ſinamâ katoku baſnizas leetâ jaw deesgan tizis awiſês rakſtits; tagad waram to preezigu ſinu paſneegt, ka laikam ſchahda iſlihgſchana tomehr notiks. Pahweſts pats nopeetni pee ſchihs leetas kehrees un tas leelakais ſchkehrflis (ſinojuma peenahkums) tagad atbihdits. Kà awiſês laſam, tad iſlihgſchana tiklab kà notikuſe. Gan no Pruhſchu kungu nama wehl daſchabm dariſchanahm janoteek, tomehr leeta pate eeſkatama par iſdaritu, jo no kungu nama puſes ſchinî leetâ tikai ja-iſdara tà ſakot ahrigas iſdariſchanas jeb formaliritete.

Belgija. Schè ar katru deenu ſtrahdneeku nemeeri wairak paleek kluſi un drihſumâ buhs meers un kahrtiba wiſâ Belgeeſchu ſemê panahkta. Wisleelakais nopelns ſchinî ſinâ paſneedſams generalim Wanderſmiſenam, ko Belgeeſchu waldiba bija taîs apgabalôs ſuhtijuſe, kur wiswairak nemeeri ploſijahs. Generalis Wanderſmiſens wiſur ſinajis ar leelu weiklibu un gudribu ſtrahdat. Wina weikliba un gudriba wehl jo wairak apbrihnojama, kad apdomajam, ka ari lihdſigi nemeeri bija ſahkuſchi parahditees ſaldatu pulkôs. Wina darbibas panahkumi ir teizami, par ko Belgija war pateiktees.

Schweizija. Strahdneeku nemeeri Belgijâ ſawu atbalſi atraduſchi pee ſozialiſtu peekritejeem Schweizijâ un Zirichas ſozialiſtu awiſe ſkaidri iſſaka, ka wina ne domat nedoma uſ Belgeeſchu dumpineekeem akmeni meſt, ar ziteem wahrdeem ſakot, ſchi awiſe atrod Belgeeſchu dumpineeku nedarbus par labeem. No kam Schweizeeſchu teeſas bija bihjuſchahs, tas ari notizis, proti no Belgijas nahk dumpineeki uſ Schweiziju, lai ſche waretu paſlehptees no likumiga ſoda. Glarus kantonâ ſoda likumeem tagad peelikts jauns artikulis: kas walſts kahrtibu trauze jeb to rauga apgahſt, teek ſodits ar zeetumu un ſtrahpes darbu namu.

Londone. Wiſi ſuni, kas Londones eelâs parahdahs beſ winu ihpaſchneekeem, teek tuhlin ſakerti un noweſti tà dehwetâ „Pagaidu lokalî preekſch paſaudeteem un apkahrtblandoſcheem ſuneem.“ Schi eeſtahde, ſchaî ſinâ weena no wisleelakahm, ſtahw Weles printſcha un Kembridſches herzoga apfardſibâ. Eeſtahdei ir ihpaſchs paſtahwigs weterinar-ahrſts, kurſch ſpezieli nodarbojahs ar telpâs nodoto ſunu apleezinaſchanu. Gandrihſ wiſi apkahrtklejojoſchee ſuni teek tur nododoti zaur poliziju. 1884. g. laikâ tur ſalaſija 14,772 ſunus; turpretim pag. gadâ, tikai no 1. janwara lihdſ 14. dezembrim 1885. gadâ ſakehra 21,614 ſunas. Jt ihpaſchi pehdejâ laikâ ir eewehrojama ſtipra ſunu wairoſchanahs, kas uſnemti „Pagaidu telpâs.“ Schi wairoſchanahs ir eewehrojama deenu no deenas, kas gaiſchi redſams iſ ſchahdeem ſkaitleem: 7. dezembrî pag. gadâ uſnehma 304 ſunus; 8. — 153; 9. — 242; 10. — 266; 11. — 353; 12. — 412 un 14. — 468 ſunus. Schihs eeſtahdes adminiſtrazija greeſch it ihpaſchu wehribu uſ to, lai pehz eeſpehjas waretu jo ruhpigaki iſpehtit ſunu trakumu, pat wina wisweeglakôs parahdijumôs. Uſ to ſkatahs paſtahwigi ſeptini ihpaſchi uſraugi — perſonas, kas ir pilnigi prateji un kompetenti ſchinî leetâ; — beſ tam wehl ſlimos ſunus ikdeenas apſkata weterinar-ahrſts. Schè ir daudſ ſewiſchku ſtallu preekſch ſlimeem un eewainoteem ſuneem un ſewiſchki dſelſs krahtini preekſch trakeem ſuneem. 1883. gadâ konſtateja pee ſuneem 13 atgadijumôs trakuma ſehrgu, 1884. gadâ — 15, bet pagahjuſchâ gadâ ſchis ſkaits ſaſneedſa 56.

Suni, kas uſnemti telpâs, teek tur tureti peezas jeb trihs deenas, raugotees pehz tam, waj tam bija jeb ari nemaſ nebija kakla ſprahdſes; ſchaî laikmetâ ihpaſchneeki uſkertos ſunus war dabut atpakaļ. Pehz ſchi laika notezeſchanas, ja ſuni pehz iſmekleſchanas zaur ahrſtu iſrahdahs par pilnigi weſaleem, tos war pahrdot, kam ween grib, un winu agrakam ihpaſchneekam tad jaw wairs naw gluſchi nekahdas teeſibas gar wineem. Traki, ſlimi un eewainoti un wiſi tee ſuni, pee kureem iſrahdahs, ka winu tahkaka dſihwoſchana nederiga, teek nogalinati, preekſch kam iſmeklè wisweeglako nahwi, un proti — narkotiſku garainu eedwaſchoſchanu tà ſauktâ „nahwes iſtabâ“, kas iſgudrota no daktera Ritſchardſona. Schi nogalinaſchanas wihſe ir lihdſiga nahwei, kas noteek zaur ſagiſteſchanu ar kloroformu. Eeſahkumâ ſuns eemeeg, un meegs nemanot pahreet nahwê.

Iſtabâ, kurâ noteek ſunu nonahweſchana, atrodahs leela koka kaſte, kas no wiſahm puſehm ir zeeſchi noſlehgta, iſnemot weenu puſi, kur atrodahs pazełamàs durwis; zaur ſchihm durwim, pa ſewiſchki noliktahm ſleedehm, noſlihd lejâ krahtinſch ar ſuneem. No ſewiſchka aparata zaur truhbu kaſtê eelaiſch nahwigo gahſu — kloroformu ar ſehrainas ogłu weelas maiſijumu; to war wajadſigâ atgadijumâ iſlaiſt zaur ſewiſchku truhbu wirs kaſtes. Trihs lihdſ tſchetras minutes pehz tam, kad pazełamàs durwis aiſſitahs aiſ ſuneem, krahtinſch iſripo iſ kaſtes; ſuni jaw ir nobeiguſchees.

Tahdâ wihſê Londonas eelâs iſdara eelu „notihriſchanu“ no apkahrtblandoſcheem ſuneem.

(„Новь“.)

Peeſihmejams. Zik leeku ſunu, weltehdeju, ne-atrodahs pee mums Rigâ lopu patwehrſmâ — waj tos ari newaretu atſwabinat no geuhtàs dſihwes?

No Ungarijas. Paſihſtamà lauwu dihditaja Mis Kora (Koras jaunkundſe), kas tagad Peſchtes pilſehtas ſwehru dahrſâ iſrahda ſawu dihdiſchanas mahkſlu, ſchinîs deenâs bija leelâs breeſmâs. Pee iſrahdiſchanas weens no lauwahm winai taiſni gahſahs wirſû un winai gihmî eekoda. Sawu meerigo prahtu ne azumirkli nepaſaudejuſe, wina meerigi ſawu bruhzi ſaſehja ar kabatas lakatu, ſagrahba tad ſwehru un lai gan ſkatitaji tam pretojahs, eebahſa ſawu galwu ſwehra atplehſtâ rihklê. Pehz tam wina lika lauwahm lehkt zaur degoſchahm ſtihpahm, pee kam weenam no lauwahm zaur ſtihpu lezot krehpes aiſdegahs. Ruhkdams lauwa ſkrehja pa buhrinu apkahrt un tikai tad to wareja apmeerinat, kad leeſma ar ſmiltim bij apdſehſta.

Kahira. No tureenas atnahkuſe ſchahda ſina: Egiptes waldiba iſſino, ka kahdas 150 juhdſes no Suezes attahłu eſoſchâ Dſchemſajâ zaur ſemes urbſchana, kas no waldibas puſes iſdarita, tikuſe atraſta petroleja, kas 24 ſtundu laikâ tik daudſ iſtekot, ka warot lihdſ 200 muzu pildit. Egiptes waldiba uſaizina leetas pratejus, lai tee ſchihs ełas labumu pahrbaudot. No wiſpahrigo darbu miniſterijas Kahiras pilſehtâ wiſas klahtakas ſinas dabujamas.

Japane. Par kriſtigas tizibas iſplahtiſchanos Japanes walſti bijuſchi awiſês eewehrojami rakſti. Kahdu no ſcheem rakſteem ari paſneegſim Latweeſchu walodâ tulkotu ſaweem zeen. laſitajeem. Kriſtiga tiziba Japanes walſti zaur Portugaleeſchu miſionareem eeſahkahs iſplahtitees 16. gadu ſimtena beigâs. Lai gan iſplahtiſchanahs gahja lehni, tomehr droſchi uſ preekſchu. Kad kriſtigas tizibas iſplahtitaji raudſija eeguht eeſpehju uſ ſemes politiku, tad ſtipra ruhgſchana ſazehlahs pret kriſtigo tizibu, kas beidſot pawiſam tika aiſleegta. Tomehr ſlepeni uſturejahs daſchi kriſtigas tizibas peekriteji, kureem beidſot iſdewahs, kriſtigo tizibu ſtarp Japaneeſcheem iſplahtit. Jaunakôs laikôs kriſtiga tiziba dabuja pilnigi eeſaknotees ſtarp Japaneeſcheem, kas pa daļai tika pabalſtita no tureenas ſemes politikas. Schim briſcham ar katru deenu aug Japaneeſchu ſkaitlis, kas peenehmuſchi kriſtigo tizibu; tagad jaw daudſ tuhkſtoſcheem ſkaita kriſtigos Japanê. Sinams pee tam naw jaſkatahs, pee kahdas baſnizas tee peeder, waj pee katoku, pareiſtizigo jeb ewangeliſko baſnizas. Tiklab pareiſtizigo un katoku kà ari proteſtantu (ewangeliſko) tiziba atrod weenadu iſplahtiſchanos. Kad brihſcheem ſchai jeb tai baſnizai wairak peekriteju, tad tas atkarahs no tam, kurai baſnizai to brihdi tee labakee miſionari. Kriſtigas tizibas iſplahtiſchanahs jo ſtipraki eet uſ preekſchu zaur to, ka Japaneeſchu waldiba neſkatahs uſ to, pee kahdas tizibas winas pawalſtneeki peeder, wiſeem weenadas teeſibas walſts un ſadſihwes ſinâ. Ka ſchahda brihwprahtiga buhſchana pawairo kriſtigas tizibas iſplahtiſchanos, tas pats par ſewi protams. Sem tahdeem apſtahkleem ari noprotams, ka iſgahjuſcho gadu ihpaſcha miſija ſem erzbiſkapa Ozufa ar pahweſta rakſtu tika ſuhtita pee Japanes waldiba. Schinî rakſta pahweſts godam peemin Japanes waldibas darbibu, kas kriſtigas tizibas iſplahtiſchanos paweizina (proti nekahdus ſchkehrſchlus tai neleek zekâ) ſawai ſemei par labumu un ſwehtibu. Schahda darbiba netikai rahdot Japanes waldibas gudribu, bet ari pelnot leelako uſteikſchanu no wiſeem teem, kam ruhpot tautu labklahſchana. Ar ſcho uſteikſchanu ari eſot ſaweenota luhgſchana, lai ari turpmak Japanes waldiba ſawu apſargaſchanu ne-atraujot kriſtigai tizibai un tahs iſplahtiſchanos paweizinot. Pahweſta rakſta nodoſchana Japanes waldibai notika 12. ſeptembri pehrnâ gadâ. Atbilde, no Japanes waldiba lika ſazit pahweſtam, ſkaneja tà: Ar leelu labpatikſchanu wina (Japanes waldiba) ſanehmuſe pahweſta rakſtu un labpraht ar to (pahweſtu) gribot ſtahtees ſatikſchanâ. Erzbiſkaps lai uſ Romu nonesot pahweſtam ſinu, ka ari turpmak kriſtigee tikſchot Japanê apſargati.

Eekſchſemes ſinas.

Par ledus eeſchanu Gaujas upê paſneedſam pehz „Ztgas f. St. un L.“ ſchahdas ſinas: Gaujmalneeki ledus kuſchanu un iſeeſchanu Gaujas upê lihdſ ſchim uſluhkoja par preezigu atgadijumu: ſchogad tas wineem no Gaujas muiſchas lihdſ Jntſchukalna muiſchai, un gan ari wehl tahlak uſ augſchu, ir tapis par behdu un ſirdsehſtu awotu. Uhdens ſahka zeltees 19. un 20. martâ, un pehz tam ari ledus gahja. Bet drihſ tas Stahles muiſchas tuwumâ tà ſadambejahs, ka uhdens tezeſchana tika aiſtureta. Uhdens nu dewahs pahr krafteem pahri un pahrpludinaja wiſas weetas pee Gaujas, kas tik ir daudſ maſ ſemakas. Kahds 70 gadu wezs wihrs, kas arweenu pee Gaujas dſihwojis, ſazija, ka winſch wehl tahdus pluhdus ne-eſot peedſihwojis. Rembergas muiſcha un kahdas ſemneeku mahjas, kas atrodahs Gaujas upes tuwumâ, kà ari Garkalna krogs, bija pawiſam no uhdens appludinati, tà ka tahs weetas tikai ar laiwu wehl wareja ſaneegt. Weetahm uhdens bija 2 werſtes plats. Laudis behdſa iſ appludinatahm mahjahm, un ari lopi tika aiſweſti projam. Tàpat ari Gaujas muiſcha mirka uhdeni, tà ka no Rigas puſes tai newareja peetikt klaht. Uhdens, nakti ahtri ſazełotees, daſchu ſkahdi padariJis, ihpaſchi pee ehkahm un laukeem. Zilweku dſihwibas ne-eſot gahjuſchas bojâ. — Daudſ tika ſapoſtits. Gaujas upes tilts diwus ſtiprus pihlarus pawiſam un treſcha pa puſei paſaudejis. Prahwis jeb ploſts pee Siguldas ir no ledus panemts lihdſa un dſihts pret Gaujas tilta pihlareem u. t. t.

Par krogeem.

(Skatees Nr. 13.)

Kas uſtura krogus? Lai uſ ſcho jautajumu waretum atbildet, mums ja-apſihme, ko ſaprotam ſem wahrdeem „krogu uſturet“. Tee uſtura krogu, kuri krogam atmet tahdu pełnu jeb eenahkumu, ka ar to war ſamakſat renti un lihdſ ar to dot pahrtiku krodſineekam ar ſawu familiju. Tik daudſ krogam wajaga eenahkumu, pełnas, zitadi tas newar paſtahwet. Krogs ſawu pełnu dabuhn no wiſeem teem, kas krogâ ee-eet un ko patehre. Pee ſchahdeem kroga tehrneekeem peeſkaitami zeła wihri (gahjeji un brauzeji); dſehreji, kas krogâ eegahjuſchi, dſer ſawu ſchnabi un buteli (ſenak kannu) alus; kroga brahliſchi, kas pa leelakai daļai ari noſauzami par ſchuhpahm, tapehz ka wini wiſu ſawu naudu, zik tikai war atlizinat, apdſer krogâ un tur pawada ſawus wałas briheſchus, un beidſot ihſtee ſchuhpas. Tahdu krogu buhs reti, kas tikai ſawus eenahkumus dabuhn no ſchuhpahm ween. Drihſak to waretu ſazit no kroga puſbrahła, proti no wihnuſcha pilſehtâ. Wihnuſchu ſtarpâ gan atradiſim daſchu labu, kas tikai no ſchuhpahm pahrteek, bet krogu, kà jaw ſazijam, gandrihſ nemaſ naw tahdu, tapehz wahrdi „ſchuhpas krogus darina“ ar noſihmi „ſchuhpas krogus uſtura“, naw iſſazijuſchi pateeſibu. Wairak pateeſibas jaw buhtu ſcheem wahrdeem (ſchuhpas krogus darina), kad tos apgreeſtu apkahrt, proti tà: „krogi ſchuhpas darina“, jo kamehr krogi Baltijâ zelti un tee ſawu kulturas darbu ſtrahdajuſchi, tamehr ari plihteſchana un ſchuhpoſchana wairak iſplatijuſchahs Latweeſchu ſtarpâ, tà ka tautas draugam ar behdigahm azim janoſkatahs uſ krogu preekeem. Ari tahs domas buhtu greiſas, ka tikai Latweeſchu dehł krogi Latwijâ zelti, tam preti runa paſchi krogi ar ſaweem diweem galeem un diwahm ſtedelehm, no kurahm weenu, lai nebuhtu pahrpratums, noſauz par Wahzu ſtedeli un weenu no abeem galeem par kungu jeb Wahzu galu. Schinîs diwôs noſaukumôs uſtaupijees peerahdijums, ka tiklab kungu kà ari łauſchu dehł krogi Latwijâ buhweti.

Nedſ krogi Latweeſchu dehł ween zelti, nedſ no Latweeſcheem buhweti un iſgudroti, tikai ſawu ſinamo ſwehtibu krogi Latweeſcheem atneſuſchi, tas naw noleedſams un ta ir krogu jautajuma nopeetnà puſe. Ar krogu jo tuwâ ſakarâ ſtahw brankuſis (kà ſenak ſazija, tagad brankuſi noſauz par dedſinatawu), weenâ brandwihnu dedſina, otrâ dſer. Kur brandwihns pludo, tur ſchuhpu ſkaitlis aug kà ſehnes pehz maiga leetutina, tà tad ar brandwihnu ari Latweeſcheem ſahkahs ihſta ſchuhpoſchana. Ko lihdſeja mahzitaja nopeetnee wahrdi, ko dſirdeja baſnizâ par brandwihna poſtu, kad ſchos wahrdus druſzin wehlak baſnizas krogâ noſlihzinaja brandwihna glabſê? Zik leelu poſtu ari brandwihns nebuhtu Latweeſcheem nodarijis, tomehr Latweeſchi naw weenigi atbildigi par ſcho nodarito poſtu; pirmais pahrmetums iſſakams teem, kas brandwihnu pee Latweeſcheem atweduſchi, krogus zehluſchi un brankuſchus buhwejuſchi. (Ar to negribam ſazit, ka krogi pawiſam nebija zełami, brankuſchi buhwejami, tikai Latweeſchi par to naw darami atbildigi.) Tapat ari ſchuhpoſchana naw no Latweeſcheem iſgudrota waj tikai winu dabâ eedſimuſe; daſchai tautai ſchuhpoſchanas ſlawa daudſ leelaka un wezaka, kà to laſam daſchôs Romneeku wehſturigôs rakſtôs. Ari Baltijas wehſturê atradiſim daſchu lapu, kur plihteſchana mineta; bet ja netiktos ſchahdas lapas uſmeklet, tad lai palaſahs Panteniuſa wehſturigo romanu „Die von Kelles“ un to laſot atradihs, ka Latweeſchu plihteeki war nonemt ſawu zepuri preekſch teem, kas tur mineti. Lai nu buhtu kà buhdams, plihteſchana, ſchuhpoſchana ir lihpiga ſehrga, kas łaudîs ahtri iſplehſchahs un tautas labklahjibu maità, poſta; tapehz pret ſchuhpoſchanas, plihteſchanas łigu katram prahtigam zilwekam jaſtrahda ar wiſeem lihdſekleem, kas iſrahdahs par derigeem. Scho leetu druſzin pahrrunaſim.

Ka pee mums krogi tikuſchi zelti un tahdi wehl ſcho baltu deenu paſtahw, to katris ſina, kas pa Baltiju braukajis waj ſtaigajis; bet apdomigam zilwekam, muhſu krogus apluhkojot, newiłus prahtâ ſchaujahs daſchadi jautajumi: Kas lizis krogus buhwet un kam par labu? Waj krogi Latweeſcheem atneſuſchi labumu waj łaunumu? un tam lihdſigi ziti jautajumi. Weenu no ſcheem jautajumeem apluhkoſim tuwaki, proti: kahdu labumu mums krogi atneſuſchi?

(Turpmak beigums.)

Bagata dahwana ſemneekeem.

Smolenſkas gubernâ, Roſlawłas aprinki, Kuſmitſchas pagaſta ſemneeki, kas ſenak peederejuſchi Tſchelifſchtſchewas kundſei, tagad ar ſemneeku bankas peepalihdſibu nopirkuſchi no ſchihs kundſes muiſchu ar 48,000 puhrweetahm ſemes pa 280,000 rubłu. Naudu makſajot, Tſch. kundſe atlaiduſe ſemneekeem no makſajamas naudas 82,000 rbł. Laudis gauſchi preezigi par tahdu negaiditu dahwanu un likuſchi pateiktees zaur pagaſta wezako dewigai kundſei, par winas labo prahtu. Lai tahda mihleſtiba walda wiſu kungu ſirdîs! Kas mihleſtibu ſehs, tas aridſan to płaus. (Auſ.)

Kur wiswairak adwokatu?

Neweenâ pilſehtâ pa wiſu plaſchu paſauli naw tik leela daudſuma adwokatu, kà Neapelê. Gadu 50 atpakaļ ſchaî pilſehtâ winu ſkaitija ap 4000, bet ſchimbrihdim to wehl wairak. Tomehr naw jadoma, ka teem tik daudſeem truhkſt darba, waj ka daſcham pat badu jamirſt, — ne, wiſi wini dſihwo ſaki. Tadehł daudſ Neapeles jaunekłi uſ to ween zenſchahs, kà palikt par adwokateem. Tahdai adwokaturas uſſelſchanai ſaws zehlonis, proti tas, ka Neapolitaneeſchi kaiſligi prahwineeki jeb „frazeſetaji“, nemeſdami ſuhdſibahm meera daſchkahrt „lihdſ pehdigai kapeikai“. Apſkatot to, ka Neapelei ir pahrak par 400,0000 eedſihwotaju, nahk zaurmehrâ uſ 100 eedſihwotajeem 1 adwokats. Beſ tam wehl Neapelê adwokateem ſawads noſaukums — „Pagliette“ (ſalmu platmales). Scho noſaukumu wini dabuja jaw widuslaikôs no kahda Spaneeſchu wize-karała tadehł, ka tobrihd ſchihs kahrtas peederigee walkaja ſalmu platmales ar łoti platahm malahm. (Auſt.)

Tautas mihklas.

Koka mahja eet no weenas weetas otrajâ; bet uſ ſemi ta neſtahw, ap ſemi ta brauz. (Kugis.)

Starp kalneem un eelejahm pelehka aita tek. (Upe.)

Naw juhra, naw ſeme; kugi tur nepeld, bet ſtaigat tur newar. (Purwis.)

Putninu Kriſtê.

Iſ Bauſkas ſino „Rig. Ztgai“, ka 28. marta pehz pusdeenâ tur bijis ugunsgrehks, kas nopoſtijis weenu dſihwojumu ehku un daſchus ſpihkerus. Pa leelakai daļai ſadedſis Rigas firmas Cauderlier lini. Skahdes ap 12,000 rbl., kas jazeesch pirmai Kreewu beedribai. — Uſ tilta buhwi jaw ſahkot rihkotees: buhwè leelu materialſchkuhni, akmenu zirteji ari jaw eſot klaht, kuri apzirtihs tiltabuhwei wajadſigos akmenus, un iſ Rigas gaidot 1000 muzas zementa.

Igaunija. „Rewales awiſe“ ſino par kahdu beidſamâ laikâ Jerwenê notikuſcho gaiſa parahdijumos, kas tureenas apgabalâ jo tahlu tizis eewehrots. Par ſcho dabas atgadijumu rakſta tà: „Seſtdeenu, 22. martâ, ap pulkſten 11 preekſch puſdeenas, dſirdeja ſtipru trihzejumu, kas bija pawadits no lehnas, ihſas rihbeſchanas. Wiſur, kur to pamanija, nekahdas mahkonus neredſeja, wiſas debeſis bija ſkaidras. Daſchâs weetâs baidijahs, ka kaut kur buhſchot ſprahdſis ſpirta fabrikai twaikona katlis, tomehr tahdas bailes iſrahdijahs par weltigas, jo no katla ſprahgſchanas nekas nebija dſirdets. Debeſis bija ar mahkoneem apklahtas, tà tad nebija domajams, ka minetais troksnis no pehrkona nahzis. Wiſur, kur ſcho rihbeenu dſirdeja, waj nu ſtipraki waj lehnaki, tas ſawa trokſchna dehl bija weenads. Kahds kalejs, kas ſawâs ſmehdes durwis ſtahwejis, kad rihbeens eerihbees, manijis, ka ſeme notrihzejuſe. Wiſs tas apgabals, kur rihbeens dſirdets, buhs kahdas 30 werſtes apmehrâ.“ Buhtu ļoti patihkami ſinat, kad par ſcho rihbeenu peenahktu wairak ſinu; warbuht beigâs iſrahdiſees, ka kahds leels meteora akmens no gaiſa uſ ſemi nokritis un zaur to rihbeens un ſemes trihzejums notikuſchi.

Igaunija. Maſ-Marijas draudſê, ka Igaunu awiſe „Oliwik“ rakſta, pagaſta waldes eſot noſpreeduſchas, ſawus lihdſſchinigos pagaſta ſkrihwerus paturet un preekſch wiſas draudſes peenemt weenu ſkrihweri, kas Kreewu walodâ mahk rakſtus ſaſtahdit. — Iſ Harijas „Wirulane“ ſino, ka Kedenpehas ihpaſchneeks, barons Jerſen, ſawâ agabalâ peeſolijis rakſtu darbus, kahds wina pagaſtam wajadſigi, ſagatawot Kreewu waloda par welti.

— Kà „Eesti Postimees“ iſ Harijas rakſta, tad tureeenas muiſchu kalpi, kas ſawai muiſchas waldibai nodoſchanas maſajuſchi lihdſ 2 rubleem, ſcho naudu ari turpmak maſaſchot krahjumam par labu, no kura palihdſiba paſneedſama, kad kalpu familijas lozekli faſlimſt waj zits kahds nelaimes notikums atgadahs. Schahds teizams nodoms ari ziteem deretu par preekſchſihmi.

No trakas wilku mahtites ſakoſti Kreewi Pariſê (Sk. Nr. 13, Beigums.) Iſ lauku rihtu weeſnizâ dſihwojoſchee, pehz apſeeſchanas, ko iſdara feldſchers, dodahs pulkſten 11 no rihta pee Paſtera uſ laboratoriju, dehl, kà winſch ſaka, trakuma gifts eepoteſchanas wineem (le virus rabique). Schi laboratorija ir maſs pawiljons ar paſadu uſ Ulmas eelas puſi, kuras preekſchâ atrodahs dahrſs ar dſelſſtrelinu ſehtu, aiſ kuras ik deenas, ſaulê ſildidamees, gaida uſ ſawu kahrtu atnahkuſchee ſlimneeki. Pawiljona otrâ iſtabâ ee-eedami, pehz ſtingri eeturetas kahrtibas, Paſters ſanem pats ſlimneeku, apſkata to, bet pehz tam nodod winu preekſch poteſchanas ſawam mahzeklim, dakterim Granſchê. Poteſchana noteek gan no weenas, gan no otras wehdera puſes. Kreewu ſlimneeki atrod pee Paſtera it ſewiſchku ſimpatiju. Bet, par noſchehloſchanu, ſchai breeſmigai nelaimei jaw ir pirmais upuris. Garidſneeka Gerſchowa gultas kaiminſch Hôtel Dieu ſlimnizâ, maſpilſonis K., nomira trakuma ſehrgâ. Nelaimigais, beſ rehtahm pee kahjahm un rokahm, tik ſakoſts ari gihmî, ſtarp degunu un luhpu, pee kam luhpa zaur ſobu tika pahrrauta uſ dinahm dalahm. Seſtdeen tas ſahka ſchehlotees par ſtiprahm galwas ſahpehm, aiſzeeteſchanu un ſkumjahm, bet ſwehtdeenas rihtâ parahdijahs pirmàs trakuma ſihmes; winu atſchkihra tuhlin no ziteem un pirmdeenas wakarâ tas nomira breeſmigâs mokâs. Saprotama leeta, ka ſpehra wiſus ſotus preekſch tam, lai ziti ſlimneeki nedabutu ſinat par nelaika likteni, un teem paſinoja, ka winu tauteets, dehl ſtiprahm wehdera ſahpehm aiſweſts uſ zitu nodalu. Treſchdeen, wakarâ, protojerejs Priteſchajews aiſweda nelaiki uſ Kreewu baſnizu, kur notureja liturgiju un apdſeedaſchanu. Suhtnis bija klaht pee lihka iſneſchanas iſ Hôtel Dieu un pawadija to pa eelu.

Pehz Paſtera wahrdeem, winſch jaw paredſeja ſcho behdigo galu, — eewehrojot nelaimigâ leelâs un daudſâs ſagiſtetâs rehtas; bet winſch neſaudê zeribas, ka tas leelako daļu no pahrejeem ſakoſtajeem ar ſekmi iſahrſtehs un paſtahw uſ winu ahrſteſchanu lihdſ galam. Pee nelaika lihka uſſchkehrſchanas, rehtâ atrada weſelu puſi no wilka ſoba. („Wald. Wehſtn.“)

Pehrn kara-deenaſtâ eeſtahjuſchees iſtaiſijuſchi 27 prozentes no wiſeem teem, kas kara klauſibas gadôs ſtahweja; tà tad gandrihſ $^3/_4$ daļas paliekuſchas mahjâ. Wiſu kara klauſibas gadôs ſtahwejoſcho ſkaitls bijis ap 840,000. Schihdu ſkaitls, kas atrahwuſchees no kara-deenaſta, pehn bijis leelaks neka agrakôs gadôs, proti 39 proz.; no 44,000 iſtruhkuſchi kahdi 17,000. Starp karadeenaſtâ eeſtahjuſcheem — 67,000 bijuſchi apprezejuſchees, t. i. lihdſ 29 proz.

Peterburga. Turku ſultans, kà Wahzu „Pet. awiſe“ rakſta, pawadits no ahrleetu miniſtera Saïda paſchà, iſbraukſchot uſ Melno juhru, un proti, uſ auſtruma puſi. Sultans braukſchot uſ twaikona „Sultanieh“, kam par pawadoni buhſchot twaikonis „Izzedin“.

No Lebedianas aprinka, Tambowas gub., rakſta Kreewu awiſês par ſchahdu breeſmigu nelaimi, kas tur Romanowkas ſahdſchas tuwumâ, kahdâ meſchſarga mahjâ, notikuſe: Pee meſchſarga naktî eenahza kahds wezigs wihrs, kà likahs, ſwehtzeļotajs un luhdſahs naktsmahjas. Meſchſargs atļahwa palikt un pats drihſ pehz tam, eelahdejis ſlinti, dewahs meſchâ, to apluhkot. Domatais ſwehtzeļotajs, pehz meſchſarga aiſeeſchanas, palizis wina familijâ weens pats, iſwilka leelu dunzi un ar to draudedams praſija no meſchſardſeenes, lai atdodot naudu. Wina teiza, ka nauda atronotees uſ behnineem. Laundaris lika winai kahpt augſchâ un to noneſt. Kad ta, uſkahpuſe, ilgaku laiku nerahdijahs, tad winſch, gribedams to peeſpeeſt, kahpt no behnineem ſemê, ſakehra diwus no winas behrneem un winai redſot tos nokahwa. Uſ meſchſardſeenes kleegſchanu eenahza uzadniks ar ſotſku, kas patlabam bija gaſambraukuſchi; ſlepkawa, winus pamanidams, greeſahs nu pret teem un nokahwa ſotſku. Bet uzadnikam laimejahs laundari pahrwaret un to noſiſt. Pa tam atnahza ari meſchſargs mahjâ un, eeraudſijis zaur logu ſawus behrnus un ſotſku aſinîs un domadams, ka uzadniks pee winu nahwes wainigs, iſſchahwa uſ ſcho ſawu ſlinti un padarija tà tam galu. Tà ihſâ laikâ peezas dſihwibas weena wihra negantibai krita par upuri.

Iſ Rigas.

Rigas pilſehtas domes ſehdeſchana 27. martâ 1886. Preſideja pilſes galwas weetneeks Kerkowius, klaht 45 domneeki. Pilſehtas ſekretara Alt weetâ, kuŗſch ſlimibas dehl atwalinats, ſtahjahs, otrais ſekretars, Müllers.

Deenas kahrtibas 1. punkts: par 2% nowilkſchanu no pilſehtas gimnaſijas un realſkolas ſkolneeka naudahm preekſch tahs pee tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas paſtahwoſchas mahzito wihru komitejas. Tika noſpreeſts, ſchehlotees pee waldoſcha ſenata par ſchahdu eekſchleetu miniſtera nolehmnmu, kas nedibinajotees uſ likumu pamateem. Leeta paſtahw eekſch tam, ka miniſterija, dibinajotees uſ wiſpahrigeem agrakeem noteikumeem, tagad nolehmuſe, pagehret ſcho prozentu nodokli ari no tahm ſkolahm, kas teek uſturetas no priwatſabeedribahm jeb kommunahm, un lihdſ ſchim tikai iſnehmumâ bij atſwabinatas.

2. punkts: par Malojaroſlawas 116 infanterijas pulka kommandeera pagehrejumu, lai ofizeereem, korteļa naudas weetâ, pilſehta eerahditu korteļus, tadehl ka par preekſch tam atwehleto naudu peenahzigi korteļi ne-eſot dabujami un pehz ſchaî leetâ notikuſchas augſtakas waldibas iſſchkirſchanas ſchahdâ atgadijumâ jadabunot naudas weetâ korteļi — pilſehtas walde lika domei preekſchâ, atſtaht ſcho pagehrejumu ne-eewehrotu un palikt pee wezâ domes noſpreeduma, tadehl ka pehz buhw-pahrwaldes iſmekleſchanas un atſihſchanas warot gan ar atwehleto korteļu-naudu atraſt ofizeereem peenahzigus korteļus. Preekſchlikums tika peenemts.

3. punkts: Petra meitenu elementarſkolas ſkolotajam A. Saweljewam teek atwehleti iſnehmuma wihſê weenreiſigi 300 rubļi peepalihdſibas, preekſch ahrſteſchanahs ahrſemês.

4. punkts: Wahzu baptiſtu draudſei teek atwehlets 328 kwadrataſu leels gruntsgabals preekſch ſwehtnizas buhwes Wilandes eelâ, ar noteikumu, ka winai peeder tikai leetoſchanas teeſiba un tik ilgam ween, kamehr winſch teek leetots minetam noluhkam, pee kam pilſehta arween ſew patur wirsihpaſchibas teeſibas.

5. punkts: Par pilſehtas diskonto-bankas direktoreem teek zaur nobalſoſchanu ar ſihmitehm eezelti: Bierichs, Stieda un Wirkaus.

6. punkts: Par pilſehtas ee-zirknu preekſchneekeem un winu weetneekeem teek daſchu iſſtahjuſchos weetâ uſ pilſehtas galwas weetneeka preekſchâ likſchanu peenemti un apſtiprinati: Art. Zanders, Dr. Schillings, apteekars Kieſeritzkis, Weſtermans, Knops, Aniſimows, Kuhlbergs un Kurews.

7. punkts: Tirgona W. Flegontawa pahrſuhdſiba par pilſehtas waldi, ſtrihds leetâ pret tirgus boſchu ihrneeku, teek atraidita ar peeſihmi, ka ſchaî leetâ winſch war greeſtees pee peenahzigahm teeſahm.

Kreewu labdaribas-beedribai, kà „Rig. Ztgai“ ſino, konſula Kamarina kundſe dahwajuſe kahdu muiſchinu Dubultôs, lai tur preekſch nabadſigeem, wahjeem behrneem eerihkotu waſaras patwerſmi.

Rigas „Jungfrauen-Verein“ no trim iſloſejumeem eenehmis 3300 rbl. Iſdewumi ſegti no tehjas wakara eenehmumeem.

Rigas birſchas banka, kà iſ winas gada rehkineem redſams, pagahjuſchâ gadâ apgroſijuſe 428,120,733 rbl. un pee tam peluijuſe 225,331 r. Atſkaitot no ſchihs pehdejàs ſummas preekſch algahm 70,727 un preekſch daſchadeem ziteem dariſchanu weſchanas iſdewumeem 17,904, kopâ 88,631 r., atlizees ſkaidras pelnas wehl 136,700 r.

Kà ar Rigas tirdſneezibu pehdejôs gadôs arweenu uſ leju gahjis, rahda ſchahdi eewedumu un iſdewumu wehrtibas ſkaitli:

	Eewedums:	Iſwedums:
1881:	34,213,005 rbl.	54,085,522 rbl.
1882:	28,380,431 „	65,813,845 „
1883:	26,744,108 „	58,438,580 „
1884:	24,940,291 „	51,250,212 „
1885:	24,512,082 „	45,104,749 „

Iſdewumu wehrtiba pagahjuſchâ gadâ bijuſe tik maſa ihpaſchi tadehl, ka labibas iſwedums ſtipri maſinajees, ſalihdſinajot ar agrakeem gadeem. Auſu preekſchejôs tſchetrôs gadôs tizis iſweſts pa 5—10 milj. pudu, kamehr pehrn tikai 2,6 milj. pudu iſweſti. Rudſi pehrn palikuſchi pakaļ 1884. gadam ar 4,4 milj. pudu. Ar meeſcheem negahjis daudſ labaki.

Riga. Scheſeenas zirkus ehka atronahs nopleſchanâ. Kà ſinams, tad tahļakas iſrahdes ſchinî ehkâ noturet, tik aiſleegts. Tapat ari aiſleegts, katedrales baſnizas tuwumâ iſrihkot kahdas eetaiſes, kas lauſchu iſluſteſchanai par labu.

Blehſchu ſtikis Rigâ. Iſgahjuſchâ nedelâ kahdâ rihtâ pee bahrſdas dſineja peetura Maſkawas Ahrrigâ kahds fuhrmanis; kahds kungs ar uhſahm un bruhneem mateem iſkahpj iſ fuhrmana un ee-eet pee bahrſdas dſineja, tur likdams bahrſdu nodſiht. „Nodſenat man ari uhſas!“ kungs ſaka. Tas noteek. „Tà! tagad iſlipinajat man rehtu pee deguna, ta nepatihkami iſſkatahs,“ kungs tahļaki pawehl. Ari tas noteek, nepatihkamà rehte pee deguna, laikam no kahda naſcha duhreena zehluſehs, azumirkli iſſuhd, ar ſchminku aiſſmehreta. „Tagad manus matus nokrahſojat, ja eeſpehjams, baltus!“ kungs beidſot pawehl. Bahrſdas dſinejs iſſkaidro, ka winſch matus gan melnus warot nokrahſot, bet ne baltus. Kungs ar to ir meerâ. Matus nokrahſo melnus. Kad tas notizis, tad kungs paſkatahs ſpeegeli un ar ſawu pahrgroſito iſſkatu leekahs pilnâ meerâ buht. No ſpeegeļa atgreeſdamees, kungs taiſahs pa durwim iſeet ahrâ. „Luhgtu, wajadſigo maſuminu ſamakſat,“ bahrſdas dſinejs luhdſahs. „Neweenu kapeiku nemakſaſchu!“ kungs bahrgi atteiz, pa durwim iſeedams. Gan bahrſdas dſinejs winu grib atturet, bet ne-eedroſchinajahs; tikai fuhrmanam uſſauz, lai ar tahdu kungu nebrauzot, kas nemakſajot. Fuhrmanis, kas pa to ſtarpu bija ſnaudis, lahga neſaprata bahrſdas dſineja wahrdus, tikai atbildeja: „Tas naw mans kungs, kas ar mani brauza.“ Kungs ari pa to ſtarpu bij eeſehdees fuhrmanî un fuhrmanis, groſchus ſawilzis, aiſlaida projam, ka norihbeja ween. Peekrahptais bahrſdas dſinejs noſkatijahs pee ſewis domadams: „Tas laikam ſcho nakti kahdu blehdibu iſdarijis, waj ari uſ jaunu blehdibu iſeet.“ (Rig. Tgbl.)

Rigas Mahrtinu baſnizas kapôs ſwehtdeenu tika paglabats wihrs, kas to retu wezumu no 109 gadeem bija peedſihwojis, proti winſch bija dſimis 1777. gadâ. Nelaika wahrds ir Karlis Bagels un ſawa amata pehz rehdneeks jeb ſedlineeks. Nelaikis bija leels awiſchu draugs un pahri par ſimts gadu buhdams, winſch awiſchu ſinas wehl laſija beſ brillehm.

Polizijas ſods. Fuhrmanis Nr. 84, Mahrtinſch Kahrklinſch, tadehl, ka 19. martâ no brauzeja pagehreja wairak maſſas, nekà takſê noſazits, ſodits ar 1 rubli.

Peepeſcha nahwe. Naktî no 29. uſ 30. martu nomira peepeſchâ nahwê pee Jelgawas Ahrrigas ſjeſchas deenejoſchais gorodowojs ar numuru 163, Marks Areſjews. Nahwe eeſtahjuſees, pehz polizijas ahrſta Dr. Schulza pahrleezinaſchanahs, zaur treeku.

Sahdſibas. Peterburgas Ahrrigas 3. kwartalî, uſ Parka eelas un Aleksandra bulwara atrodoſchàs „Parka pagraba“ reſtorazijas turetajs Rigas maſpilſonis Julijs Hermans paſinoja, ka naktî no 26. uſ 27. martu. martu, zaur minetos reſtorazijas durwju ruhſchu iſſiſchanu, noſagtas ſchahdas leetas: 7 pahri melchiora naſchu un dakſchinu, puſduzis galda un 10 tehjkarotes, tſchetras pudeles daſchadu dſehreenu, par 2 rbl. papiroſi, waſaras wirsſwahrki un ſelta kehde ar medaljonu, pawiſam 114 rubļu wehrtibâ, bet beſ tam wehl 10 rubļu ſkaidrâ naudâ. — Pee Jelgawas ſchoſejas Nr. 16 dſihwojoſchais Rigas matroſis Mahrtinſch Schlejers paſinoja, ka 25. martâ ſch. g., pulkſten 6 pehz puſdeenas, iſ wina mahjas ſchkuhna, Bauſkas eelâ Nr. 33, zaur durwju uſlauſchanu, noſagtas 4 tſchuguna kuknas plihtes, ſchkuhna durwju eekſchejà atſlehga un dſelſſſtanga, pawiſam 21 r. wehrtibâ. Domâ, ka ſahdſibu iſdarijuſchi kahds M. K. un pee Schaukeem peerakſtijees J. F.; pehdejais uſmeklets, bet pehz paſlehpuſchos K. meklê. — Ropaiſchôs dſihwojoſchais Indrikis Straumits paſinoja, ka tam 24. martâ, Pet. Ahrrigas 3, kwartalî, Kalku eelâ Nr. 55, Wittinga dſehreenu pahrdotawâ, iſ wina kabatas iſſagts naudas maks ar 63 rbl. Reſerwas ſaldats P. G., no kuŗa domà, ka tas ſcho naudu noſadſis, 26 martâ uſmeklets un apzeetinats, bet tas neatſihſtahs, ka mineto ſahdſibu iſdarijis. — Luteraneeſchu Mahrtina baſnizas Jahna kapſehtas uſraugs Jahnis Strautmans paſinoja 26. martâ ſch. g., ka tas pamanijis, ka minetâ kapſehtâ pee peezeem kapeem noſagtas 14 kehdes, kuru wehrtibas wehl neſinot. — Gertrudes kapſehtas uſraugs Johans Tenis paſinoja Peterburgas Ahrrigas 2. kwartala pahrwaldei, ka naktî no 26. uſ 27. martu ſch. g. minetâ kapſehtâ no wairak peeminekleem noſagtas dſelſs kehdes, 81 pehdu garumâ. — Pee Rigas Schihdu draudſes peerakſtitais, uſ Ranka dambja, Dreſchera namâ Nr. 7 dſihwojoſchais Moſes Jakobſons paſinoja Jelgawas Ahrrigas 1. kwartala kanzlejai, ka tam taî laikmetâ no 24. lihdſ 26. martam, iſ gulamàs iſtabas noſagts wina ſeewai peederoſchs ſelta pulkſtens, 38 rbl. wehrtibâ. — Peterburgas Ahrrigâ, uſ Dſirnawu dambja Nr. 23, paſcha namâ dſihwojoſchais Wahzijas pawalſtneeks Emils Arnals paſinoja, ka tam 27. martâ, ap pulkſten 11 deenâ, noſagti II. pilſehtas daļas 1. kwartalî, Malderu eelâ Nr. 4, beſ uſraudſibas atſtahti ſili krahſoti rokas ratini uſ diweem riteneem, 45 rbl. wehrtibâ. Reſerwas ſaldats F. G., no kuŗa domà, ka tas ſcho ſahdſibu iſdarijis, tika tahs paſchas deenas wakarâ apzeetinats, bet tas neatſihſtahs.

Sahdſiba zaur eelauſchanos. Leelajâ Lubanes eelâ Nr. 9, paſcha namâ dſihwojoſcha Rehſeknes maſpilſone Juljanna Andrejewa Skubinina paſinoja weetigai polizijai 29. martâ ſch. g., ka naktî no 28. uſ 29. martu, iſ wina ſchkuhna, zaur ahrejo durwju eekſchejas atſlehgas uſlauſchanu, noſagtas daſchadas leetas, ap 50 rubļu wehrtibâ.

Awotu eelâ Nr. 46 dſihwojoſchais, pee Bage-Aſitas pagaſta peerakſtitais, weeglbrauzeju fuhrmanu ſaimneeks Johans Freibergs paſinoja, ka naktî no 1. uſ 2. aprili, ſtarp pulkſten 12 un 3, ſagti, iſzehluſchi wirs parades durwim atrodoſchos logu, eelihduſchi wina iſtabâ un zaur kumodas un ſkapju atſlehgu uſlauſchanu, noſaguſchi tam daſchadas drahnas un weſchu, ap 400 rubļu wehrtibâ. (R. P. P. A.)

Atklahta wehſtule.

Jekab Kaleja kungs, kas wehſtuli mums eeſuhtijis ar peezeem rubleem, teek luhgts, lai uſdotu ſawu pilnigo adreſi, newaram zitadi awiſes peeſuhtit.

Redakzija.

Tirgus ſinas.

Rigâ, 3. aprilî 1885.

Laiks ahrkahrtigi ſilts un jaukſ: ap pusdeenu 15°, wakarâ 10° ſiltuma.

Kugi Rigâ jaw atbraukuſchi; tomehr ſchejeenes tirgus arweenu wehl ļoti rahms, lai gan pahrdeweji jaw ſtipri peeklahpjahs.

Lini, beſ eewehrojameem lihgumeem.

Kanepaji rahmu, pahrdeweji atturahs.

Kanepes ſemaku; ſchahwetas ſehklas pahrdeweji atlaida par 135 kap. pudâ, bet truhkſt pirzeju. Raſcha bijuſe itin laba, tà ka zenas ari turpmak wehl kritihs. Ja pahrdeweji wehl wairak nolaiſtu, tik tad zerams uſ lihgumeem. — Martâ pa dſelſſzelu peeweda pudu 16,700.

Linſehklu kronis tik ko eewehrots; ekſtra pihkas ſehklas makſâ 11 rbl. muzâ.

Linſehklu brahkis pa wezam (87½% ſehklas maſâs partijâs ſchejeenes dſirnawneeki ſamakſa ar 170—171 k. pudâ.

Kweeſchi maſ eewehroti.

Rudſi ſemaku. Par weenu partiju, uſ 14 deenahm, uſ 120 mahrz. pamata wehl aiſmakſaja 84 kap. pudâ, un wehl palika pahrdeweji. Uſ weetas war dabut par 83 k. — Martâ pa dſelſſzelu peeweda pudu 440,250.

Auſas rahmu; wagonu lahdineem, taiſni no dſelſſzela, makſa 86—95 kap. pudâ; ſmagas, gaiſchas auſas, par ko neſen wehl makſaja 100 kap. un wairak, azumirkli neatron pirzejus. — Martâ pa dſelſſzelu peeweda pudu 152,650.

Meeſchi, pa wezam zenâ. — Martâ pa dſelſſzelu peeweda pudu 103,400.

Silkes. Ar twaikoni „Alf“ 1. aprilî atweda lahdinu jaunu Norwegu ſilku.

Deewa-kalpoſchana Rigas baſnizàs.

Swehtdeen, 6. aprilî 1886.

Jehkaba baſnizâ:	Spred. pilſt.		10	wahz. w.-mahz. Holſt.
	„	„	12	igaun. mahz. Zinck.
Petera baſnizâ:	„	„	10	w.-mahz. Lütkens.
	„	„	6	mahz. Poelchau.
Domes baſnizâ:	„	„	10	mahz. Keller.
	„	„	2	ſuperd. Gaethgens.
Jahnu baſnizâ:	„	„	9	w.-mahz. Bernewitz.
	„	„	6	mahz. Walter.
Gertrudes baſnizâ:	„	„	9	latw. mahz. Schilling.
	„	„	2	wahz. mahz. Hilde.
Jeſus baſnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. Müthel.
	„	„	2	latw. mahz. Bergmann.
Mahrtinu baſnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Kählbrandt.
Trihsween. baſnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Fromm.
Reformatu baſnizâ	„	„	10	mahz. Iken.

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 3. aprilî 1886.

Papihri.	makſ.	praſija.
Pusimperials	8 18	8 20
5% bankbiletu 1. iſlaidums	100¼	100¾
5% „ 5. „	100¼	100¼
5% inſtr. 5. aiſnehmums	104	—
Auſtruma iſnehmums no 1879. gada	100⅛	100¾
1 5% Kreewu prehm. aiſnehmums	236¾	237¾
2 „ „ „	222¾	223¼
Rib.-Bolog. dſelſſzeļa obl. 2. aiſnehmums	—	—
5% konſol. 1871. gada aiſnehmums	154	154½
Odeſ. pilſ. hipoteku bankas 5½% obligazijas	—	—
Kreew. ſem. kred. 5% kihlu-ſihmes	156½	157
Charkowas ſemſt. 6% kihlu-ſihmes	—	—
Rigas kom. bankas akz.	275	—
Rigas-Dinaburgas dſelſſzeļa akzijas	163	—
Maſkawas-Breſl. dſelſſz. akz.	—	—
Rib.-Bolog. dſelſſzeļa akzijas	82	82
Baltijas dſelſſzeļa akzijas	126	127

Jaunakahs sinas.

Walstsbankas kantoris Rigâ ar scho dara sinamu, ka, pehz walstsbankas zirkularpreekschraksta, kuponi no wiseem priwat-prozentu-papireem no kantora zitadi netaps samaksati, kà tikai pee paschu papira usrahdischanas. (Widſ. gub. aw.)

Widsemes gubernatora kungs, 1. aprilî sch. g. amata darischanâs aisbraukdams us Peterburgu, nodewa gubernas pahrwaldischanu par sawu atbuhschanas laiku Wina ekselenzei Widsemes wizegubernatora kungam.

Widsemes gubernas pahrwalde issludina zaur scho dehl wispahrigas sinaschanas Eekschleetu ministra zirkularu Widsemes gubernatoram no 5. februara 1886. g. sem Nr. 703, ar schahdu saturu:

Raduschâ jautajumâ par Schihdu teesibahm, tirgotees ar basnizas swezehm, Wissswehtakais Sinods atrada, ka wajka swezes peeder pee teem preekschmeteem, kuru isgatawoschana un pahrdoschana, us 15. janwarî 1885. g. Wisaugstaki apstiprinatu Walsts padomes nolehmumu pamata, ir aisleegta personahm, kas nepeeder pee kristigas tizibas, un tapehz, kà ari eewehrojot Finanzu ministra atsaukschanos, ka tas ir weenis prahtis ar minetahm Wissswehtakà Sinoda domahm, ihstenais geheimrahts Pobedonoszews luhdſ, lai spertu solus preeksch tam, ka Schihdeem un wispahrigi personahm, kas nepeeder pee kristigas tizibas, netiktu atlauta basnizas swetschu isgatawoschana un pahrdoschana, it stingri dibinotees us augschminetàs Wisaugstakàs pawehles no 1885 g. („Widſ. gub. aw.")

Widsemes gubernas pahrwalde issludina zaur scho dehl wispahrigas sinaschanas 8. janwarî 1886. gadâ Wisaugstaki apstiprinato ministru komitejas nolehmumu, kas issludinats Waldibas likumu un nolehmumu krahjuma 7. num. no 1886. g. sem Nr. 80, ar schahdu saturu:

Finanzu ministris eesneedsa ministru komitejai preekschlikumu par dascheem pahrgrosijumeem pastahwoschôs dsehreenu tirgoschanahs nosazijumôs, eeskatidams par wajadsigu, eepreeksch, lihdſ ismehginajuma sekmes israhdischanai, nosazit:

1) Jaunu trakteeru eestahschu atwehrschana tuwak kà 40 asis no basnizahm, klostereem, luhgschanas nameeem (kurôs noteek deewkalposchana jeb kaut kahda wispahriga Deewa peeluhgschana) un luhgschanas nameem ir aisleegta. Schi nosazijuma pahrgrosischana war notikt taî kahrtibâ, kahda nosazita dsehreenu sihktirgoschanahs likumu 19. art., kas Wisaugstaki apstiprinats 14. majâ 1885. g. un pehz sasinaschanahs ar weetigo garidsneezibas preekschneezibu, weenigi weesnizu sinâ.

2) Pilsehtu waldehm ir atwehlets, pehz weenoschanahs ar poliziju, un ar gubernas dsehreenu pahrdoschanas leetu pahrwaldes apstiprinaschanu, wispahrigas labklahjibas un ahrigas kahrtibas labâ, nosazit tahs weetas pilsehtâ (neraugotees us tahm, kas likumâ noteiktas), kur naw brihw atwehrt wispahrigi wisas jeb ari tikai daschas eestahdes preeksch dsehreenu pahrdoschanas masumâ.

Komiteja nolehma: Finanzu ministra preekschlikumu apstiprinat. („Widſ. gub. aw.")

Waldoschais senats zaur ukasu no 17. marta sch. g., sem Nr. 546 isskaidrojis, ka, pehz Wisaugstaki apstiprinatà likuma 2. punktes no 14. septembra 1885. g. par Baltijas gubernu teesu un amatwihru darischanu un sarakstischanahs weschanu Kreewu walodâ un ka tadehl teesahm un amatwihreem sarakstischanahs ar minetahm waldehm ari isdarama tanî pat walsts walodâ, ko Widsemes gubernas walde, ispildidama Waldoschà senata ukasu, zaur scho wispahrigi dara sinamu, kà peenahkahs rihkotees.

(Is „Wid. gub. aw.")

Par Baltijas reformahm „Rischsk. Westniks" nodrukà is „Peterb. Wedomosti" schahdas rindas: Pehz awischu sinahm, eekschleetu ministerija eesneeguse walstspadomei projektu par polizijas reorganisaziju schinîs gubernâs us pamata, kahds pastahw wispahrigi Kreewijâ; ari justizministerija steidsahs pabeigt projektu par wispahrigu teesu reorganisaziju Baltijâ. Abi projekti tikschot zaursskatiti walstspadomê wehl schinî walstspadomes sesijâ. — No daschahm pusehm dsirdama behdiga schaubischanahs, waj schihs reformas buhschot isdaramas tik plaschâs robeschâs. Wispirms dsird waizajam: kur waldiba nems weetigàs walodas protoschus wihrus, kas waretu eenemt weetas trijâs — ja ne wairakâs — apgabala teesâs, eenemt 60—70 meerteesneschu amatus un beidsot eenemt leelo skaitu polizijas amatwihru weetu? Schis jautajums, zik swarigs tas pirmâ brihdî ari leekahs buht, ir bes eewehrojama swara. Derigi, weetigàs walodas protoschi un waj wairak waj masak preeksch sawa peenahkuma sagatawoti wihri weenumehr radisees us pirmo waldibas aizinajumu, ja buhs wajadsigi. Zik Baltijas eedsimtneeku dsihwo walsts deenastâ daschadâs Kreewijas malâs! Zik paschâ Baltijâ ir tahdu, kas ar wisu sirdi padewigi walstij! Saprotams, ka gan war, ihpaschi sahkumâ, geuhtumi rastees. Bet kur un kahdâ jaunâ darbâ tahdu naw?

Jelgawâ. Teekam luhgti, schahdu pateizibas rakstu usnemt „Mahjas Weesi":

„Brambergu labdaribas beedriba" isrihkoja „basaru" J. Matera bahrineem par labu Jelgawas amatneeku beedribas sahlê swehtdeen, 23. februarî 1886. g. — Kad J. Maters, zitreisejas, „Baltijas Semkopjn" un „Teesu Wehstnescha" redaktors, aiseedams Deewa preekschâ, un sawu dsihwes gaitu schè wirs semes pabeidsis, atstahdams diwus masus, wehl nepee-auguschus bahrinus bes apgahdneeka, tad jaw tuhlit drihsi pehz tam „Brambergu labdaribas beedriba" zaur „beedribas preekschneezibu" islaida usaizinaschanu zaur wairak laikraksteem pee wiseem tautas draugeem, tos sirsnigi luhgdama, nahkt paligâ, „basaru" isrihkot J. Matera bahrineem par labu waj nu dahwanas preeksch „basara" dodami, waj loses pirkdami. — Ka schi luhgschana ir atradusi atbalsu un atskanu pee wiseem tautas draugeem, ir redsams no tam, ka „basara" loses tapa prahwâ skaitâ pahrdotas un leels pulks dahwanu preeksch „basara" peesuhtits no Rigas un Jelgawas pilsehtahm, kà ari no Bauskas un Dobeles apgabaleem un dascheem ziteem Widsemes un Kursemes wideem, — to starpâ daudſ koschu un wehrtu leetu. — Tamdehl wehl reis „Brambergu labdaribas beedriba" issaka sawas wisdsilakas un sirsnigakàs pateizibas wiseem, kas mineto „basaru" palihdsejuschi wisadâ sinâ weizinat un pabalstit, ka to tik jauki un sposchi wareja isrihkot. — „Gan gribejam basaru" pehrnajâ gadâ isrihkot, — bet eespehjams bija tik schinî gadâ. „Basars" tapa atwehrts Jelgawas amatneeku beedribas sahlê swehtdeen, 23. februarî sch. g., pulksten 1 pehz pusdeenas. Pa brihscham „basara" laikâ spehleja kara musika, sem kapelmeistera Günthera kga wadischanas. Publika bija leelâ pulkâ „basarâ" sanahkusi. „Basars" tapa beigts pulksten 7 wakarâ. — Pehz tam, pulksten 9 sahkahs „dantschu wakars". Ari tè bija publikas, no tuweenes un tahleenes, pat ari no tahlakeem Widsemes un Kursemes apgabaleem, tik daudſ sanahzis, ka tik ko wisus Jelgawas amatneeku beedribas plaschà sahle un turklaht peederoschahs telpas spehja usnemt. Publika schkihrahs pulksten 4 rihtâ, sirsnigas ardeewas dodamàs un wehledamàs, jo drihsu tahdus jaukus un preezigus sadsihwes brihschus atkal peedsihwot. — Isrihkojuma atlikums buhs, no ka warehs wairak gadu J. Matera bahrineem sneegt palihdsibu.

Beedribas preekschneeziba.

Igaunija. Par eedsihwotaju skaitla peenemschanos Igaunijâ „Rew. Ztg." pasneedſ schahdas sinas: 1885. gadâ peedsima 11,489 (5839 wihreeschu un 5650 seeweeschu dsimuma) un nomira 9513 (4836 wihreeschu un 4677 seeweeschu dsimuma), tà tad eedsihwotaju skaitlis 1885. gadâ peenehmees ar 1976 dwehselehm.

Ahrlaulibas behrni 1885. gadâ peedsima 516, nedsihwi behrni tika dsembeti 374 (216 wihreeschu un 158 seeweeschu dsimuma); dwihnu bija 327, trinischu 13 un tschetreeschu 3.

Eekschleetu ministerijai daschas pilsehtu waldes eesneeguschas luhgumus, lai labibu turpmak pahrdotu tikai pehz swara un ne wis, kà tagad, pehz mehra.

No Wilnas 27. martâ 10 saldati no 27. artilerijas brigades, kas traka suna sakosti, aisbraukuschi us Parisi pee profesora Pastèra ahrstetees. Kara ahrsts Ziwinskis un weens feldschers winus pawada.

Bjalostoka. 28. martâ no tureenas teek rakstits, ka tur sahk breesmigi baku sehrga plositees. 20. martâ tika wisur sludinajumi islipinati, kur teek atgahdinats, lai slimibas brihdî tuhlit greeschahs pee ahrsta. Wisu ahrstu adreses sludinajumâ usdotas. Wisi ahrsti solijuschees, bes kahda isnehmuma pee katra slimneeka paligâ steigtees, tiklihdſ teek aizinats. Apteekneeki solijuschees sawas prezes par puszenu baku slimneekeem dot.

Telegrafa sinas.

Dinaburgâ, 2. apr. wakarâ. Patlaban aisbrauza garam pirmahs struhgas no Poretschjas. Tschetras no tahm bija preeksch Alekseja Wischkarewa un diwas preeksch Iwana Muchina; winas wed kanepes, linsehklas, ausas, seenu, linus, kanepajus un pakulas.

Dinaburgâ, 3. apr. Isgahjuscho nakti sche pabrauza garam, no Poretschjas nahkdamas, 4 W. Mitschenkowa un 2 A. Sawina struhgas, ar kanepehm, ausahm, linsehklahm, rudseem un meescheem.

Belajâ, 2. apr. Uhdens kriht. Plostu eeschana sche jo dsihwa.

Berliné, 2. apr. Kronprinzis saslimis masalahm.

Konstantinopolê, 2. apr. Turzijas waldibas pehdejais zirkulars Greekijas leetâ issaka wehleschanos, lai starptautiskà flotte peespeestu Greeku flotti atbrunotees.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Uhtrupe.

Otrdeenâ, 15. aprilî sch. g., pulkst. 12 pusd., tiks nomiruschâ **Jahna Zers** mahja, kas atrodahs Thirinmuischâ, **wairakfolischanâ pahrdota** us teem wehl tekoscheem kontraktu gadeem.

Beerinu pag. teesas preekschsehdetajs

J. Rosenthal. 2

Otrdeen, 15. aprilî sch. g., pulkst. 9 rihtâ, **tiks Pinku mahzitaja muischâ uhtrupe** noturēta, us kuras wairakfolischanâ pahrdos: lopus, sirgus, kareetes, kamanas un daschadas saimneezibas leetas. 2

Loterijas isloseschana

K. A. Oldenburgas printscha behrnu patwerssmehm par labu buhs 27. aprilî.

Leelakais winnestš **nams.**

1 winnestš 1000 rbl.

2 winnesti pa 500 rbl.

7 „ „ 100 „

Pawisam 375 winnesti.

Biletes pahrdod D. **P. Leontjews,** Kalku eelâ Nr. 22, mainamâ bodê.

Limbaschôs.

Sawâ mahjâ esmu atkal atwehruse **eebraukschanu zelineekeem.** Isdodu istabas **pa mehrenu zenu.** 2

L. Bazancourt.

Pagastu waldehm

zaur scho sinoju, ka tahs jaunâs, pehz no Augstas Waldibas preekschâ ratstitas formas drukatas **pagasta nodokku grahmatinas** ir manâ drukatawâ Rigâ, Wehweru eelâ Nr. 5 dabujamas. **M. Jacobson.**

Mass enkurits

atrasts Sasslaukâ. Pret isdoschanu atlihdsinaschanas sanemams Suworow un Dsirnawu eelu stuhri, Bischstropa mahjweetâ.

Weikala atwehrschana.

Ahgelskalnâ, leelajâ Lehger eelâ Nr. 1.

Pahrdod **wisadas smalku brandwihnu sortes, likeerus, balsamu, rumu, konaku un araku** is

H. P. Schwabe destilaturas.

Krahjums no **eeksch-** un **ahrsemes wihneem. Lehger-alus** no **Kuntzendorff** un **Stritzky.**

F. Dambres.

P. Lerchendorff,

Eekschpilſ. Kalku- un Schkuhnu-eelu stuhri Nr. 13.

Wihreeschu apgehrbus (swahrkus, westi un bikses), no laba tihrwilnaina bukskina, glihti sagatawoti, par 14, 15, 16, 17 18 un 20 rbl. kahrtu.

Wasaras paletos, no tihrwilnaina teescham laba bukskina, pehz wisjaunakeem sasoneem, par 8, 9, 10, 11, 12 un 14 rbl. gab.

Us pastelleschanu pehz mehra, teek wisadas wihreeschu drehbes wisihsakà laikâ, glihti un labi, par lehtahm zenahm sagatawotas.

Wasaras bukskini preeksch apgehrbeem un paletoteem, teek leelâ iswehlê, par ihpaschi lehtahm zenahm pahrdoti.

Mahzeklis

no semehm wajadsigs ratneekam **K. Eydeck,** Rigâ leelâ Maskawas eelâ Nr. 25.

Rigas akziju papira fabrika,

noliktawa leelâ Bruhwer eelâ Nr. 6,

peedahwâ:

smalkako pasta, kanzelejas un **konzeptpapiru** wisadas sortes; **grahmatu papiru; drukas papiru** daschadâ labumâ un formatâ, satinetu un nesatinetu; **mundstikpapiru** un **burtnizu wahkus, suhzeklu papiru** (Löschpapier) un **suhzeklu kartonus; apleeku papirus** u. t. t.

Krahjumâ papiru un rakstamo leetu pahrdotawâs. 2

Jaunas grahmatas:

1) **Rotalneeks,** jeb daschadas rotalas weesibâs, swehtkôs, salumu isrihkojumôs un wisadôs atgadijumôs, lihdſ ar pamahzischanu kà rotalu kihlas sanemamas un pehzak atdodamas, kahdas strahpes usleekamas, bes tam wehl mihklas, aritmetiski usdewumi, burwibas mahklas gabali un wehl schis un tas pajautrinaschanai un laika kawekliem. Sakrahjis L. Rujeneets. Maksà **30** kap.

2) **Laimes wehlejumi** wisadôs dsihwes atgadijumôs un wajadsibâs. Sazerejis Lappas Mahrtinsch. Maksà **20** kap.

3) **Brahli Ramulta.** Scho laiku stahsts. Tulkots no Aisupu Alides. Maksà **60** kap.

Dabujamas wisâs grahmatu bodês un

Puhzischu Gederta u. beedr.

apgahdibâ,

Ahrrigas Kalku eelâ Nr. 14.

Pirmâs sortes

Maskawas miltus,

pudu maisôs, **Krimas wihnus** un **Maskawas duhmu-desas** pahrdod par lehtahm zenahm Eekschrigâ, Schahlu eelâ Nr. 4,

John Neumann,

pak-kambaris.

Ruston, Proktor un beedr., Rigâ un Leepajâ,

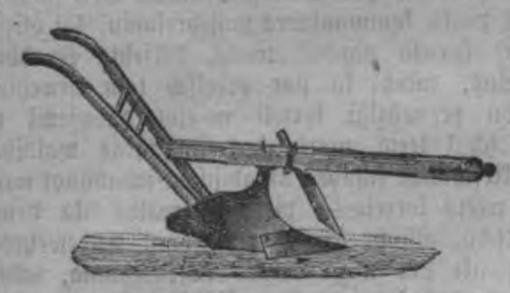

pahrdod leelâ iswehlê:

Ehrgla-arklus, tschuguna un **tehrauda. Sweedru-arklus, ween-** un **diwjuhgu, is Kockums'a fabrikas Malmojâ** (Sweedrijâ). **Uniwersal-,** kà ari **diw-, trihs-** un **tschetrlemeschu-arklus. Ezeschas,** pehz Anglu un Sweedru sistemahm, **sehklas-apklahjejus, skritulu-rullus.** Anglu un Wahzu **ekseku-maschinas.** Uniwersal-platsehjmaschinas, ahbolina-sehjmaschinas. Skunstigus mehslus: **superfosfatu, kaulu miltus, kainitu** u. z. — Maschinu-katalogus, lihdſ ar nobildejumeem un zenahm, peesuhtam us wehleschanos bes maksas.

J. Holländer,

Schahlu eelâ Nr. 7, aiſ rahtuscha, netahlu no Daugawas.

Leetus-mehtelus

pehz jaunakàs modes, par 10, 12, 14, 16, 18 lihdſ 20 rbl.

Behrnu leetus-mehtelus

par 3, 4, 5, 6, 7 lihdſ 10 rbl.

Ispahrdota teek

kahda partija **leetus-mehtelu,**

fenak par 15, 16, 18 un 20 rbl., tagad par 6, 8 un 10 rbl.

Tehrauda

grahbeklus,
dahrsu-lahpstas,
grantes- „
ogku- „
mehslu-dakschas,
feena- „ ar un bes kahta,
arkla-lemeschus un
sirgu-pineklus

peedahwâ lehti

J. Bürgermeister,

Rigâ,

tehrauda-preeschu pahrdotawa,

Schahlu eelâ Nr. 7, blakus J. Jatsch un beedr.

Friedr. Deeters

ispahrdod par paseminatahm zenahm

kahdu partiju

wilnainu kleitu-drahnu,

raibu sihda-drahnu un **atlasa atlikumus, kretongus, zefiru, schatineju.**

Langdales

superfosfatu,

Ohlendorff'a spezial-mehslus preeksch lineem un kanepajeem, **pirmàs sortes mehslugipsi, labi dihgstoschas ahbolina** un **timotein-sehklas** pahrdod

R. Barlehn un beedr.,

Pernawâ. 6

Akmen-ogku darwu

pahrdod **Herm. Stieda.**

Kantoris: Marstak eelâ Nr. 24.

Labi dihgstoschas

sehklas-ausas,

kà ari **ahbolina, timoteja** un **wihksehklas** peedahwâ lehti

A. Blumentals,

Ahrrigas Kalku eelâ Nr. 55. 2

Sludinajums.

Salaspils pagastâ, 15. werstê, Rigas-Dinaburgas dselszela malâ, pee 19. buhdas, teek par lehtu zenu **pahrdoti wairak kà 25 bischu-koki ar wisahm bitehm.**

J. Akmentiņ.

Sibenetes muischas walde

(pee Mifesmuischas), Bauskas aprinkî, isrente no Jurgeem 1886 **weenas semneku mahjas** no 24 puhraweetas aramas semes leeluma us 6—10 gadeem.

Tai paschai muischas waldei ir **3 kalpi** no Jurgeem 1886. gada **wajadsigi,** kuri wehletos us semes pa pahri nedelu sew in pahri nedelu muischai kalpot, kà ari **1 ketscheers** turpat **wajadsigs.**

Gihnas, bluki un spilas,

kà ari **helingas** un **lauferi** ir pee

Lindnera,

Kihpu falâ Nr 2, pahrdodami.

Masa muischina

ar 26 puhrw. semes, Rigas tuwumâ ir tuhlit **lehti isrenteejama.** Tuwakas sinas Ahrrigas Kalku eelâ Nr. 30, ee-eeschana zaur wahrteem, 1 trep. augschâ, preeksch pusd.

Jauna pahrdoschana Zehsis.

Tas Zehsis pee tirgus platscha atrodoschais, nomir. agranoma **S. R. Peterson** mantineekeem peederoschais nams, kurâ atrodahs dsihwokli, pahrdotawu-lokali, dsehreenu-pahrdotawa ar eebraukschanas-weetu un dahrsu, tiks pehz Zehsu rahts issludinajuma 21. un 24. aprilî sch. g., pulksten 12 deenâ, pee minetàs teesas mantas dalischanas dehl **wairakfolischanâ pahrdots.**

Schis immobils, kas lihdſ schim wairak kà 10 proz. skaidras pelnas nes, war, skatotees us to, ka tas labâ weetâ atrodahs, un kà ihsâ laikâ zaur Zehsim ees dselszelsch, wehl leelakas eenemschanas ienest. Klahtakas sinas Zehsu rahtes kanzelejâ un Rigâ pee hofrahta **Wahrhusen,** Kronamantineeka-bulwarî Nr. 21.

Waltera-kora

Konzerts

Sw. Jahna basnizâ

buhs Puhpolu swehtdeenâ plkst. 6 wakarâ.

Biletes dabujamas eepreeksch Walter dr. skolâ un Kaptein un Kasimir kgu grahmatu bodês à 75, 40 un 25 kap. 1

Дозволено цензурою, г. Рига, 4, апреля 1886. г.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigâ, pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.